nō bap. c. ij. et iij. di
cimus enī q cuilibz
liat in ſecreto alicui
defuncto quē ſanctuz
credit preces porrige
re vt p ipſo ad deuz
intercedat licet ſolem
nes preces publice e
mittere vel ſolemne
officiū publice dicere
nequeat vt dixerunt
jnnocen. et hoſti. ē. c.
ii. Ad canonizanduz
autem ſanctos inqui
rendum eſt an illi de
quo canonizatio que
rit per vita teſtimo-
nium prebeat p labo
ribus multis morib
caſtis actibus ſtrenu
is ſpi. di. miramur O
portet enim hoc pre
ſenti teſtificatione p
dicari et bone fame p
conijs nō taceri xij.
q. ij. quatuor Et max
ime queri tunc de-
bet de ſimplicitate et
humilitate quia ſup
bis deus reſiſtit hu
milib⁹ aūt dat gratiaz
Iterz debet queri an
in vita perſecutōnes
paſſus fuerit vij. q. i.
omnis q̄ et. c. ibi ad
unati et an paſſ⁹ fu
erit ex caritate. i. q. i.
vide Querendum ē
etiam de miraculis fa
ctis in vita et poſt
mortem et q̄tum ad
hoc q ſit miraculum
quatuor requiruntur
Primum q ex deo ñ
ex arte cōtingat nec
ex diabolo nam mira
cula fiūt quandoqz
p malos. i. q. i. tenea
mus et c. ꝓphetauit
neceſſe eſt enim mar
tires a deo impetraſ
ſe q̄ mandant. l. di. ſi
quis prepoſtera Se
cūdum q ſit contra
naturam ſicut de vir
ga moyſi mutata in
colubrū et de aſina
loquente ad balaam
ē. de ſere. cū ex iniūcto

corpis eccleſie tanq̄
ſidus irradiat matuti
num eoꝝ etiam ſecun
da facūdia celeſtis irri
gui gratia influente
ſcripturarū enigma-
ta īſerat ſoluit nodos
obſcura diluadat. du
biaqz declarat. ꝓfūdis
q̄z ac decorē illoꝝ ſmo
nibus ampla ipſius ec
cleſie fabrica velut gē
mis vernātib⁹ rutilat
et verboꝝ elegantia ſin
gulari glorioſi⁹ ſubli
mata choruſcat. Ideo
q circūſpecta pruden-
tia dicte ſedis que acti
bus intenta ſalubrib⁹
et operibus expoſita
pietatis libenter et ſo-
lerter exequitur que
ſūt dei p̄miſſa. ſolliate
digneqz conſiderans
et debita meditatione
perluſtrans ad diuini
nominis honorem et
gloriam exaltationez
catholice fidei ſalutem
q fidelium merito cen
ſuit riteqz prouidit a-
poſtolos euangeliſtas
et confeſſores eoſdem
in vniuerſali eccleſia
honorificentie potioris
impendijs attollēdos
vt ab ea tanto propen
ſius honorari ſe ſētiāt
quanto ipſaz pre cete
ris excellētius illuſtra
runt. Nos itaqz pijs
ducti conſilijs dignis-
qz ſtudijs excitati. nō-
nullos p̄deceſſores no

ſtros romanoꝝ pon
tificum qui ſpecialis de
uotionis proſequētes
affectum aliquorum
feſta ſanctoꝝ ſub du
plici ordinauerūt offi
cio celebranda imitari
ſolliate intēdentes eo
rundem apoſtolorum
euāgeliſtarū et confeſſo
rum feſtiuitates pcipua
puas de frm nroꝝ con
ſilio et aſſenſu duplici
p vniuſaſ orbis eccle
ſias volum⁹ ſtatuim⁹
et pcipi⁹ ānis ſinglis
ppetuis futuris tpib⁹
ſolemniter celebrari

Alexander. iiij.

De immunitate eccl.

Quia non nul
li habentes
temporale do
minium vel poteſta-
tis gerentes officium
ſecularis libertatem et
immunitatem eccliſti-
cam ledere ac minuere
tanq̄ honoris et priui
legij eccleſiaꝝ inuidi
moliūt expedit q p di
ligentiam et auctē ſe-
dis ap. que curam ha-
bet eccleſiarū omniuz
et tutelam cōtra taliū
auſus et conamina o-
portunum remedium
apponat ut eccleſie ip
ſe in plenitudine iuris
ſui et libertatis ītegri
tate locent̄ ac deteſta-
bilis malignorū auda
cia et inſolentiū nefa
ria temeritas ꝓpulſet̄

Tercio q non ex vi
verboꝝ ſꝫ homis meri
to id ꝯtingat nā pa
nis et vinum pōtate
et virtute verboꝝ trā
ſubſtanciātur in cor
pus et ſanguinem. ē.
de cele. miſ. cum mar
the. ꝫ. que ſiuiſti. quar
tum q ſit ad corrobo
ratōem fidei. Herba e
nim miniſterio hoīs
tranſit in vitꝫ ſꝫ hoc
nil ad corroboratio-
nem fidei. et ideo ad
canonizatōem niſi hec
quatuor concurrerent
miracula ñ ꝓdeſſent
ſm ſūmiſtas qui hoc
no. ē. e. ti. et modni. ē
de teſti. venerabili. a
Duplici. dicūt qui
dam officiuz duplex
cum tota antiphona
dicitur ante pſalmū
et tota poſt pſalmū
cum alias nō tota ſꝫ
ſolum pncipium di
citur ante pſalmum
alij aliter. clericis ꝫ
relinquo.
Quia nōnl-
li. ſeculares
potate ab ec
cleſijs vel eccl'aſtic
pſonis tallias vel ex
actiones p reb⁹ vel
poſſeſſionib⁹ acquiſi
tis vel acquirendis
exigere nō pſumant
nec eos ꝯpellere ad
ipſas diſtrahendum
vel extra manū ſuaz
ponendum. hoc dicit
e. Tempale. qd ec
cleſiaſtico minus eſſe
dubium nō eſt. xcvj
di. ſi imperator. ē. de
ma. et obē. ſolite. d.
Franciae. accidēn
ciam facti exprimit nō
localem decretalez fa
cit. vnde eam genera
liter pſequitur. j. et
ē. de cenſi. c. i. e. li.
e. Honoꝝ. quid di
ces ſi tributarium p
dium donetur eccl'e
nūquid tenet eccl'a

ad tributum dic ꝙ
ſic quia res tranſit
cum onere ſuo. x. q. ij.
aut. ſicut autē et au
ten. ſe. xvi. q. i. ſi quis
laicus de decī. cum
in tua ad hoc. s. d. cē.
c. i. vbi de hoc. f. ¶
Exactiones adhuc ꝓ
uidetur. j. c. cleras. g.
¶ Ponendum dicitur
de iudeis ꝙ tenentur
ad decimas prediales
quia ſi ipſi nō colerēt
s. de deci. de terris ſic
dicebāt iſti laici aut
extra manum veſtrā
ponatiſ hec ꝓdia aut
exactiones ſoluatis
vt vel a vobis vel ab
alijs collectas ⁊ tal
lias de ipſis poſſeſſio
nibus habeamus

¶ Decet domū. di
uide decre. in q
tuor partes in ꝓma
ponit conſtitucōis
cauſam vſqꝫ ibi ſit i
taqꝫ In ſecūda qua
liter homines debeāt
ſe habere in eccleſijs
et a quibus abſtine
ri vſqꝫ ibi ordinarij
In tercia ꝙ ordiarij
p ſe et p alios hoc fa
ciant obſeruari vſqꝫ
ibi qui vero ibi cōmi
natur penam in ɔtrīū
facientes. i. ¶ San
ctitudo ſumptum ex
pſalmo dñs regna
uit decorem. h. ¶ In
pace ex pſalmo not'
in iudea. i. ¶ Cultus
namque cultus iuſti
cie ſilencium. v. q. iiij
in loco. in. ¶ Pacifi
c'. eſt enim rex pacifi
c' et venit pacem do
cere. xxiij. q. i. niſi bel
la n ¶ Inſtruat per
bonum exemplū. vij
q. i. ſ. cū vero. o ¶ Re
ficiat p doctrinam. xxx
vj. di. ſi quis vult nā
anima cibo ſpiritua
li nutritur. s. de offi.
ord. inter cetera. p.
¶ Ibidem. attollāt

Sane intelleximus ꝙ
in regno francie comu
nie. ſcabini ſeu conſu
les et alij dñi tēpales
et hij qui iuriſdictio
nem in ipis comunijs
ciuitatibus. caſtris. et
villis tpalem exercēt
vel quibꝫ in illis com
miſſa eſt execucō iuſti
cie ſecularis moleſti
ſūt nimium ecclijs ſu
per pluribus et infeſti
et inter cetera nitunt
et ſtudent ut ill' collec
tas et tallias ⁊ alia hu
iuſmodi eccleſie
ꝑtextu bonorum que
acquiſiuerūt tribuāt
et pſoluant ut ext ma
num ſuā ponāt hmoi
acquiſita. ¶ Volentes
itaqꝫ ſup hijs omibꝫ
ꝓut expedit ſollicite ꝓ
uidē totqꝫ temerarijs
auſibꝫ congruis preſi
dijs obuiare. auctori
tate ap. ꝓbabita cum
fratribus nrīs diligēti
deliberatione decernim'
non licere prefatis con
munijs. ſcabinis. et
hijs qui in eis iuriſdicti
onem tpalem obtinēt
vel iuſticiam ſecularē
exercent tallias ul' col
lectas ſeu exactōes qſ
cumqꝫ ecclijs ul' pſonis
eccleſiaſticas imponē
vel exigere ab eiſdem
ꝓ domibꝫ ꝓpijs vel q
buſcūqꝫ poſſeſſionibꝫ
ab eiſdē ecclijs vel per
ſonis eccleſiaſticas le

gitime hactenus acqſi
tis vel inpoſterum ac
quirendis etiam ſi ipe
eccleſie vel pſone vel
res hmoi ſint infra il
loꝝ diſtrictum vel ter
ritoriū cōſtitute. ¶ Nec
etiam liceat illis ipſas
eccleſias vel pſonas
ad diſtrahendum vel
alienandum aut extra
manū ſuā ponendū ac
quiſita iam ul' que de
inceps acquirent aliq
tenus coartare. ¶ Gre
gorius. x. in generali
concilio lugduñ.

Decet domuꝫ dñi
ſanctitudo decet
ut cuius in pace fact'
eſt locus eius cult' ſit
cū debita veneratione
pacificus. Sit itaqꝫ ad
eccleſias humilis et deuo
tus ingreſſus. ſit ī eis
quieta conuerſacō deo
grata inſpicientibus
placida q cōſiderantes
non ſolū inſtruat. ſed
et reficiat. Conuenien
tes ibidē nomen illud
qd eſt ſuper omne no
men a quo aliud ſb ce
lo non eſt datū homi
bus in quo ſaluos fi
eri credentes oporteat.
nomen videlicet iheſu
xpi qui ſaluum faciat
ppl'm ſuum a peccatis
eoꝝ exhibicōne reuerē
cie ſpecialis attollant
Et qd gnāliter ſcribit
ut i nomine iheſu om
ne genu flectat. ſingli

quod eſt. j. q. ¶ Ihe
ſu xpi. iheſus hebraī
ce dicit latine ſalua
tor. Criſtus grece la
tine dr vnctus. xpi ai
a xpō. de ſacra vnctī
c. vno. ſ. in fronte. ⁊
primo apud antbio
chiam fuit nomē il
lō. xxij. di. c. ſacroſan
cta. r. ¶ A peccatis e
oꝝ. nemine eīn vult
perire. de bapti. ma
iores. ſ. cauce. a ¶ Cor
dis. ad cor eīn reſpi'
deus. xiij. q. v. ſi qd
inueniſti. b ¶ Vel. i.
ſaltem. c. ¶ Capitis
l. di. in capite. d ¶ In
tentis vt nil animus
cogitet ꝙ ꝑcitur ad
quod ſacerdos popu
lum exatat furſū cor
da dicendo. d ɔſe. di.
i. qñ. c. ¶ Parlamē
ta. nota ɔtra vniuer
ſitates ytalie que fre
quenter faciunt in ec
cleſijs talia parlamē
ta. f. ¶ Turbare. ad
hoc de ſen. ex. veniēs
in auē de ſan. epi. ſ. ſi
qs tam ſac. g. ¶ Cō
mitti. nō eīn debent ī
bi miſceri ſceleribus
vbi de peccatis ē ve
nia poſtulāda. in au
ten. coll'. viij. vt lice
at ma. et auie ſ. quia
vero ita. s. e. t. immu
nitatem. ad idem de
accuſa. qualiter. et. C
vnde vi. meminerint
h. ¶ Cimiterijs. s. e.
cum eccleſia. i ¶ Ne
gociacōes. nam domi
nus negociatores eie
cit de templo et mē
ſas nūmulariorꝫ cū
tit. i. q. iij. ex multis.
lxxxviij. di. eiciēs. pa
lea eſt. et eſt racio qr
talia difficile fiunt ſi
ne peccato. vt. e. di.
qm nō cognoui. et de
pe. di. v. qualitas. k.
¶ Secularium. idē
s. e. e. i. eccl'aſtica ve
ro iudicia ibi fieri

poſſunt. ij. q. ij. c. vl.
et. ſ. de ap. qua fron
te. l. ¶ Suadenda. q̄
ſez dicta ſunt vſ ad
v. nulluſ. ⁊c. m ¶ Cō
peſcant. p cenſuram
eccl'aſticam vel aliaȝ
arbitrariam pen. i. ſ.
de offi. dele. de cauſ.
n ¶ Proceſſus. quid
de otracĩb̄ inītis in
eccl'a nunquid vale
bunt dic q̄ nō debēt
fieri ⁊ qui faciūt pec
cant p hanc decre. tñ
otradus tenet. nam
cuȝ tñ ꝓceſſus et ſen
tencias iudiciũ irri
tet et penalis ſit con
ſtitutio penam nō ex
tendam. j. de re. iur.
in penis. cum ſuis cō
cor. o. ¶ Deputando
rum. i. illoꝝ quos de
bet ordinarius depu
tare aſſiduos et ad i
ſta ydoneos. p. ¶ A
crimoniam. i. acrem
penam et dicitur q̄ſi
acris monitio. vel id
eſt penā excōicacōis
quaſi a gremio eccl'e
expellentem. q. ¶ Ab
ſtinere. hec ē vera pei
tencia. de pe. di. iij. c. i

¶ Clerias. in pri=
ma pte pone
exceſſus laycoꝝ qui
clericis collectas tal=
lias et onera impoē
bant et exceſſus cleri
corum qui talib̄ con
ſenciebant. ſecūdo ibi
nos igitur. ꝑapit p=
ſonas eccl'aſticas p
rebus ſuis vel eccle
ſiarū nil laicis ſoluē
debere abſq̄ licencia
ap. ſedis ſb quocūq̄
colore mutui ſubuen
cōis doni vel alio q̄=
libet vt eciam ipſi lai
ci talia non exigant
vel recipiant nec oc=
cipēt quocumq̄ mo
do depoſita eccl'arū
vel pſonarum eccle=
ſiaſticarum. ſingula=
res q̄ſſacientes excōicat

ſingulariter in ſeipſis
implentes. precipue
dum aguntur miſſa
rum ſacra miſteria.
glorioſum illud nom
quandocunq̄ recolit
flectāt genua cordis
ſui quod vel capitis i
clinacione teſtentur.
Attendantur in lo=
cis eiſdem intentis p̄e
cordijs ſacra ſolēnia
deuotis oracōib̄ in
ſiſtatur. nullus in lo
cis eiſdem in quibus
cuȝ pace ac quiete vo
ta conuenit celebrari
ſedicionem excitet. cō
clamacionem moue=
at impetumue cōmit
tat ¶ Ceſſent in ill'
vniuerſitatuȝ et ſoci
etatum quarumlibet
conſilia. conciones. et
publica parlamenta
Ceſſent vana et mul
to forcius feda et pro
phana colloquia ceſ
ſent confabulaciones
quelib3. Sint poſtre
mo quecūq̄ alia que
diuinum poſſunt tur
bare officium aut ocu
los diuine maieſtatis
offendere ab ipſis ꝑr
ſus extranea. ne vbi
peccatorum eſt venia
poſtulanda ibi peccā
di detur occaſio aut d
ꝑhendantur pecca
ta committi ceſſent i
eccleſijs earumq̄ a=
miterijs negociacōes
et precipue nundina

rum ac fori cuiuſcūq̄
tumultus omnis i eis
ſecularium iudicioꝝ
ſtrepitus cōquieſcat.
nulla inibi cā p laicos
criminalis maxime agi=
tetur. ſint loca eadem
a laicoꝝ congregacōni=
bus aliena ¶ Ordinarij
locoꝝ hoc faciant obſ
uari ſuadenda ſuadeāt
interdicta hui9 cano
nis autoritate ↄpeſcāt
ad hoc alios eciam in=
eccleſijs ipſis magis
aſſiduos et ad p̄miſſa
idoneos deputando. Et
nichilominus ꝓceſſus
iudicium ſecularium ac
ſpecialiter ꝓlate ſentē
cie in eiſdem locis omī
careāt robore firmita=
tis. ¶ Qui vero p̄miſ=
ſas inhibiciones auio
peculanti ↄtempſerint
preter ꝓceſſuȝ ordina
riorum. i deputandoꝝ
ab ipſis diuine vlcōis
et noſtre poterūt acri=
moniam formidare do
nec ſuum confeſſi rea=
tum a ſimilib̄ firma=
to ꝓpoſito deliberaue=
rint abſtinere. ¶ Bo=
nifacius octauus.

¶ Clerias laicos in
feſtis oppido tra
dit antiqtas. quod et
p̄ntium experimēta tē
poruȝ manifeſte decla
rant. dū ſuis finibus
non contēti nituntur
in vetitũ illicita fre
na relaxāt. nec prudēter

cit que pene locuȝ ha
vniuerſitates inter di
beant in ꝓmiſſionib̄
factis eciam ante hāc
conſtitucionem ſi p9
modum ſoluantur ut
recipiātur et ab hijs
ſentencijs ſolus pa
pa abſoluit preterq̄
in mortis articulo. ter
cio in v. nō obſtanti
bus omnia p̄uilegia
deroganda huic con
ſtitucōni caſſat et ir=
ritat. s. ¶ Oppido id
eſt valde. a ¶ Antiq̄
tas ij. q. vij. laicos ⁊
c. laicis ⁊ antiquitati
credulitas ⁊ reueren
cia debetur xi. di. ca
tholica ⁊ c. eccleſia
ſiicatuȝ. ſ. de tranſla.
q̄ꝑto. b ¶ Temporū
ſ. de cenſi. felias et d
elec. fundamenta. c.
¶ Contenti ⁊ ma=
le xiij. q. i. c. i. d ſepul
turis c. i. j. de p̄uil'. c.
i. d ¶ Poteſtas xc
vj. di. bene quidem d
conſti. eccleſia ſancte
marie c. ¶ Dicōni vt
peiores cōdicōnis ſit
ſacerdocium q̄ fuerit
ſub pharaone vt. ſ. e
non minus. f. ¶ Nō
eſt de ihūx p. cum conti
gat de ſimo. et ſi que
ſtōnes. C. de fide iſtr.
l. vl. ad fi. g ¶ Pace
huius ſecli. h. ¶ Eter
nam ⁊ male cum po
cius q̄rum facere de
beant de hre. vergē
tis cum ſuis concor.
faciant prelati eccle
ſiaꝝ q̄ ſint imitato
res nabuthe qui vin
am ſuam cruore defē
dit iij. reg. xxj. ⁊ xx=
iij. q. viij. conuenior
et imitentur ambro
ſiū idē dicentem. Si
vultis corpus occur
ram vultis in vincu
la rapere vultis i mō
tem volūtas ē michi
pro altaribus gratis
ꝑmo tabor pſeuicōcꝫ

tamē fugere poterit
ſeruata diſtinctione
quam habes. vij. q. i
§. hoc tune. et recta
ri ſolet de renunc. ni
ſi §. propter maliciam. i
¶ Colore. qui nō ex
cuſat. vt. ſ. e. li. de elec
auaricie. xiiij. q. iij.
plerique. de ſimo. in tā
tum. li. ¶ Sedis eiuſ
dem. nūquid correcta
eſt decre. ſ. e. non mi
nus. que permittebat
epō et clero inſpicien
ti neceſſitates vel vti
litates laycorum eis
ſponte ſubſidium con
ferre. Dic q͛ decre. il
la moderacōem et de
terminacōem recepe
rat. p decre. e. ti. adu
ſus. vbi ſtatutum fu
it q͛ eciam illo caſu
id facere nō poſſent
preter licenciam ap. ſe
dis. non ergo corri
git iſta ſed penam a
dicit. i.

attendunt q͛ ſit eis i
clericos eccleſiaſticaſ
ue perſonas et bona
indicta poteſtas ec
cleſiarum prelatis ec
cleſijs eccleſiaſticiſq͛
perſonis regularib⁹
et ſecularibus impo
nūt onera grauia ip
ſoſq͛ talliant et eis
collectas imponūt ab
ipſis ſuorum prouen
tuum vel bonorū di
midiam decimam ſeu
viceſimam vel q͛uis
aliam porcionem aut
quotam exigunt et ex
torquent Eoſq͛ moli
untur multifarie ſub
icere ſeruituti ſueq͛
ſubmittere dicioni
Et quod dolenter re
ferimus nonnulli ec
cleſiarum prelati ec
cleſiaſticeq͛ perſone
trepidantes vbi tre
pidandum non ē trā
ſitoriam pacem que
rentes plus timentes
maieſtatem tempora
lem offendere q͛ eter
nam talium abuſib⁹
non tam temerarie q͛
improuide acquieſcūt
ſedis ap. auctoritate
ſeu licencia non obtē
ta. Nos igitur tali
bus iniquis actibus
obuiare volentes de
fratrum noſtrorum
cōſilio apoſtolica au
ctoritate ſtatuim⁹ q͛
quicumq͛ prelati ec
cleſiaſticeq͛ perſone

religioſe vel ſeculares
quorūcūq͛ ordinū con
dicionis ſeu ſtatuum
collectas vel tallias de
cimā viceſimā ſeu cēte
ſimā ſuorum et eccleſia
rum prouentuū vel bo
norum laicis ſoluerit vel
promiſerint vel ſe ſolu
turos cōſenſerint aut
quāuis aliam quātita
tem porcionem aut q͛tā
ipſorum prouentuum vel
bonorum extimacionis
vel valoris ipſorum ſub
adiutorij mutui ſubuē
cionis ſubſidij vel do
ni nomine ſeu quouis
alio titulo modo vel q͛
ſito colore abſq͛ aucto
ritate ſedis eiuſdem.
necnō imperatores re
ges ſeu principes duces
comites vel barones.
poteſtates capitanei
vel officiales vel recto
res quocūq͛ nōīe cen
ſeant ciuitatum caſtro
rum ſeu quorūcūq͛ lo
corum conſtituti vbili
bet. et quiuis alius cu
iuſcūq͛ preeminentie cō
dicionis et ſtatus qui
talia impoſuerint exe
gerint vel receperint. ā
apud edes ſacras depo
ſita eccleſiarū vel eccle
ſiaſticarum perſonarum
vbilibet arreſtauerit
ſaiſiuerit ſeu occupare
preſumpſerint. vel ar
reſtari ſaiſiri aut occu
pari mādauerint. aut
occupata ſaiſita ſeu

arreſtata q͛ Regina [illegible]
[illegible]

Nomine fic. ſ. de elec
fundamenta. in ¶ In
terdicto in vniuerſita
tem nō fertur ſenten
cia excommunicacōis vt
j. de ſen. ex. romana. §.
in vniuerſitatem. n
¶ Prelatis hucuſq͛
dixit de hijs qui poſt
conſtitucionem iſtam
promiſerunt et ſolue
runt nunc dicit de
hijs qui ante conſtitu
cionem vel eius noti
ciam promiſerunt et
poſt conſtitucōem ſol
uerunt et p⁹ eius no
ticiam. o ¶ Articulo.
iſte ſemper excipitur
vt xvij. q. iiij. ſi q͛s ſua
dente. p ¶ Diſſimu
lacione diſſimula
cio eſt peccatum mor
tale in prelato. xliij.
di. ſit rector. et c. ep
heſijs. et lxvij. di. c.
vl. et ſ. de offi. or. ir
refragabili. q ¶ Nō
obſtantibus papa
ergo poteſt tollere et
moderari priuilegia a
ſe data vt. j. de ſen. ex
cōi. c. vl. in fi. de priui
le. nec aliqui et ſic re
gula illa decet conceſ
ſum. &c. j. de reg. iur.
non habet locum in
ipſo principe vt ibi
dixi.

Q Voniam ex̄cõ municati ſunt qui impediuit ſi cau ſis que ad foꝝ eccle ſiaſticum de iure vel de ↄſuetudine ptinẽt ſtãs a ſede ap. impe trivel ſup ipſis coraꝫ ordinarijs vel dele gatis eccleſiaſticis li tigari. s. ¶ Partib. ſic olim erat in ciui tate piſana. s. de ſen ex. grauem. t ¶ Cõ ſuetudie que dat iu riſdictõem. ix. q. iij. cõ queſtus. de fo. ↄpe. cũ ↄtingat. ad idem. s. e. li. de excep. c. vl. ↄc v. ¶ Eccleſiaſticum de ſecularib⁹ non in tromittit ſe eccleſia ſticus iudex niſi in ca ſibus. s. de fo. ↄpe. li cet ex ſuſcepto.

arreſtata receperit/ nec non omnes qui ſcien ter dederint in p̄dictis auxiliũ ↄſiliuꝫ ꝟ fauorẽ publice vel occulte. eo ipſo ſentenciaꝫ excomu nicacionis incurrant. Vniuerſitates q̃ꝫ que in hijs culpabiles fue rint eccleſiaſtico ſuppo nimus interdicto. Pre latis et pſonis eccleſi aſticis ſup̄dictis in vir tute obediencie. et ſub depoſicõis pena diſtri cte mandantes. ut tali bus abſq̃ expſſa licen cia dicte ſedis nullate nus acquieſcant. q̃d q̃ ptextu cuiuſcũq̃ ob ligacionis/ pmiſſionis et ↄceſſionis factaruꝫ hactenus vel faciend arum in antea. prius q̃ hmõi conſtitucio phi bicio ſeu p̄ceptum ad noticiam ipſoꝝ perue nerint nichil ſoluant. nec ſup̄dicti ſeculares quoquo mõ recipiant. et ſi ſoluerint ꝟ p̄dicti receperint in excõmu nicacionis ſentenciam incidant ipſo facto. ¶ A ſup̄dictis autẽ ex cõmunicacionũ et iter dicti ſentencijs nullus abſolui valeat preter q̃ in mortis articulo abſq̃ ſedis. ap. aucto ritate et licentia ſpecia li. cum noſtri intencio nis exiſtat tam horrẽ dum ſecularium ptãtuꝫ

abuſum nullatenus ſub diſſimulacõe trãſ ire. non obſtantibus quibuſcumq̃ priuile gijs ſub quibuſcũq̃ tenoribus formis ſeu modis aut verborum concepcione conceſſis. imperatoribus regib⁹ et alijs ſupradictis q̃ contra premiſſa ĩ nul lo volumus aliqñ vꝉ aliq̃b⁹ ſuffragari. Jõ

Q Voniam vt in tellex imus quo rundam iuſticiarioꝝ balliuorum. iudicũue ſecularium. ac tempo ralium dominorum ĩ quibuſdam partib⁹ preſumptuoſa temeri tas ſic excreuit. vt in terris eoꝝ ſiue diſtri ctibus litteras apoſto licas impetrantes. vel ad iudices ordinarioſ eccleſiaſticos recurrẽ tes ſuper cauſis/ nego cijs ſeu queſtionibus que de iure aut antiq̃ conſuetudine ad foꝝ eccleſiaſticaꝫ pertinẽt obtinere non poſſũt in eis per eoſdem ordi narios iudices vꝉ ap. litteras iuſticie cõple mentum. quin potiꝰ ſuper illis recurrẽ ad iudicium ſeculare vel a lite cauſa ſeu queſti one deſiſtere ↄpellunt ¶ Nos iuſticiam no ſtram et eccleſie ſpõſe nr̃e nolentes negligẽ

a. ¶ Conſouem⁹. ſic. s. de ſupꝉ. ne prela. ꝉꝫ. nam ⁊ ordinata caritas a ſeipa incip. xxiij. q. v. ſi non ꝉꝫ. de vſupal. niſi ſpeciat. b ¶ Propinquorum. no. caſum in quo laic⁹ co iniurians excõmu nicat⁹ ẽ ſic. s. de elec. ſciant. j. de ſen. ex. q̃ cũq̃ꝫ. c ¶ Satiſfactũ. ĝ non ſuffic. cauciõ. ĩmmo debet p̄cedere ſatiſfactõ. ſicut cuꝫ q̃s excõmunicat⁹ eſt ꝑ ma nifeſta offenſa. s. de v. ſig. ex pte. i. ⁊ c. ſe. vel ꝑ maĩfeſta contu macia. ut. j. de ſen. ex. venerabilib⁹ ⁊ ſec⁹. d. ¶ Abſoluat. tunc demum poterit ab or dinario abſolui. ex q̃ ipa ſibi nõ reſeruauit. de ſen. ex. nuper.

[E]Os qui. cōtra
hos ꝯcta quoſ
ꝓuidebat hoc argu
ebat. h. de priuil'. q̄n
to. in glo. i. in fine. f.
¶ Subditis. licet ſo
lis ſubditis imperra
rent tn̄ clericis ꝯpe
tebat actō d dolo ad
ſuum dānum conſe
quendum q̄ ꝯpetit q̄
cienſcunqꝫ aliquid d
dolo fit et alia actio
deficit. ff. de do. l. i. ꝯo.
g. ¶ Libertatis. iſti
licet quo ad verba vi
derentur non infrin
gere libertatem tn̄ in
fringebant quo ad
mentem faciēdo frau
dem de pſona ad per
ſonaꝫ de quo dic vt
xiiij. q. iij. plerīqꝫ. ſ.
de priuile. q̄to. ff. de
legi. l. contra. j. de re.
iur. c. vltimo. et ꝯtra
tales habebas ꝓuiſū
ſ. de ſen. ex. grauem.
h. ¶ Subiacē. in ſta
tutarijs pōtatibus ꝯ
ſulibus et ſcriptorib⁹
ſtatutoꝝ que ſunt ꝯ
tra libertatem eccl'e
dic vt. ſ. de ſen. ex. ꝯ.
[E] nouerint.
Tantum.
ſ. e. ſup ſpe
cia. i. ¶ Plebanis
quod intellige ut di
citur. j. §. ¶ Leges. n̄
enim debent velle vi
deri ſecularium vel fo
renſium diſceptatio
num periti. C. de ep̄i.
et cleri. repetita. l.
¶ Phiſicam. nō de
bet hoc facere ſub ſpē
languencium curādo
rum fratrum. ſ. e. nō
magno. in. ¶ Clem
tis. quam non habe
mus ſed eius mentē
hic inſerit et incipie
bat. habito cum fra
tribus noſtris ꝯſilio
&c. n. ¶ Declaram⁹
no. approbatam opin
ioneꝫ goſ. qui hoc di
cebat in ſūma huius

qui alios in ſua iuſti-
cia ꝯfouem⁹ ſtatuim⁹
ne quis impetratores
fratꝝ nr̄aꝝ vel alios ad
forum eccleſiaſticū re
currētes ſup cauſis q̄
ad idem forum de iure
vel de antiqua ꝯſuetu-
dine ptinere noſcunt
ad deſiſtendum vel in
foro ſeculari de queſti-
onibus hm̄oi litigan-
dum per eorundem iu-
dicum eccleſiaſticoꝝ
vel impetrantium aut
litigantiū ſeu volētiū
litigare aut ꝓpinquo-
rum ipſoꝝ ſeu rerum
illoꝝ aut eccleſiarum
ſuoꝝ etiam capcionem
modiſue alijs quibuſ-
cūqꝫ compellat ſeu cō-
pelli faciat vel pareat
nec perſe alioſue impe
diat quominus coraꝫ
iudicib⁹ eccleſiaſticis
delegatis ſeu ordiarijs
querelantib⁹ de cauſis
que ut p̄miſſum eſt ad
ꝯgnicionem ptinent
eorundem poſſint libē
iuſticiam obtinere. nec
ad p̄dicta agenda det
auxilium conſilium uł
fauorem Si q̄s vero
contra p̄ſumpſerit ex-
cōmunicacionis ſe ipſo
facto nouerit ſubiacē
a q̄ niſi tam iudicū cui⁹
cognicio fuerit impedi
ta vel iuriſdictio vſur
pata q̄ parti que tur-
bata in pſecucione fu
erit ſui iuris de iniuria

dampnis expēſis et in
tereſſe p̄us p eundem
integre fuerit ſatiſfa-
ctū nll'atenꝰ abſoluat.
[E]Os qui. ¶ Iteꝫ
tpale dominiuꝫ
obtinentes ſuis ſub-
ditis ne p̄latis clericis
ſeu pſonis eccleſiaſti-
cis quicquam vendāt
aut emant aliquid ab
eiſdem neqꝫ ipſis bla-
dum molant coquāt
panem aut alia obſe-
quia exhibere preſu-
mant aliquando mē-
dicant cum talia in de-
rogacioneꝫ libertatis
eccleſiaſtice preſumā-
tur eo ipſo excommu
nicacionis ſentencie d
cernimus ſubiacere
¶ Bonifacius octau⁹.

Ne clerici vel mōchi ſecularib⁹ negocijs ſe immiſceant

[S]tatutuꝫ feli
cis recordaci-
onis honorij
ppe. iij. predeceſſoris no
ſtri. q decanis archidi-
aconis. p̄poſitis. ple-
banis. cantoribus et
alijs clericis habētib⁹
pſonat⁹ audire leges
vel phiſicā interdicit
ad eos qui pochiales
eccleſias obtinere no
ſcuntur pie memorie
clementis ppe. iiij. pre
deceſſoris noſtri veſti
gijs inherentes. decla
ram⁹ p̄ntis ꝯſtōis
oraculo rōne eccleſiaꝝ

ti. in fi. et decre. pe. et
abbas et eſt racio q
conſtitucio illa penal
erat et ideo reſtringē
da. j. de reg. iuris in
penis cum ſuis ꝯcor.
non ob. d elec. dudū
ij. vbi dicitur q idem
iudicium. &c. quia il
lud habet locum i ca
ſu ipſius decre. l. quo
ad pluralitatem Itē
quo ad ordines vi
de s enim q archidi
aconus non cogitur
niſi ad dyaconatum
de elec. cum in cunctiſ
ergo nec habens cu
ram animaꝝ ſed hoc
eſt falſum vt. ſ. e. li.
de elec. licet canon. re
ꝓbata eſt autem o
pi. ber. et innoc. ſm
quoſdam libros et
hoſt. qui dicebant q̄
rum ꝓpter dictam de
cre. dudum Item ex
eo q quis habet cu
ram ſacerdos fieri de
bet ſed ſacerdotes p
hibentur per ipſam
decre. honorij ergo et
curam habentes Itē
ex eo q conſtitucō fa
uorabilis erat et ſic
ampliandа. j. de reg.
iur. odia. Item ex eo
q predicare tenetur
et ſic debet eſſe ſacer
dos xvi. q. i. adicimus
ſed p̄ſbri ex ordine n̄
ex cura ꝯprehendunt
conſtitucione honorij
et mirum de neceſ
ſitate non habent fi
eri ſacerdotes rectores
prochialium eccleſi
arum vt. ſ. e. li. de e
lec. ſtatutū vel pone
q annus non eſt e
lapſus vel pone ſecū
diſpenſatū per decre.
ſ. de elec. cū ex eo. o
Racione. quaſi dice
ret ſi haberent diſpē
ſatiue vel alio modo
perſonatū cū illis ec
cleſijs bene tenent ꝯ
ſtitucione vel ſi eſſēt